



69.Pašvaldību dienas Austrijā (Insbrukā)

19.-23.06.2023.

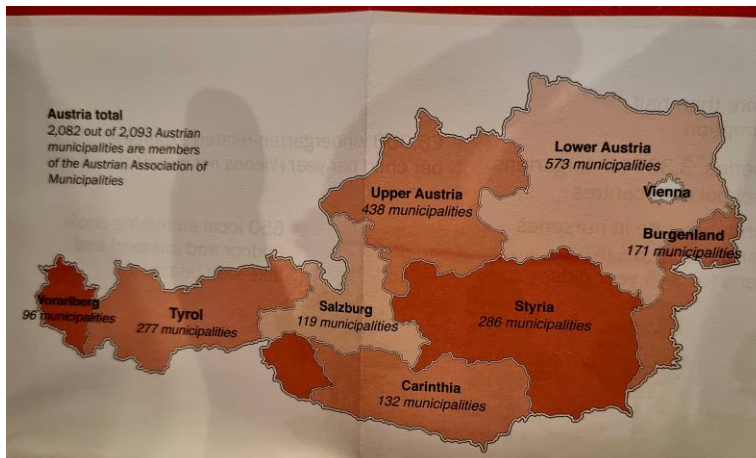


Austrija. Tirole.

Austrija ir federāla parlamentāra republika. Austrijas administratīvo iedalījumu veido 9 federālās zemes (Land / Bundesland). Federālās zemes sīkāk tiek iedalītas 79 distriktos (Bezirk) un 15 statūtpilsētās (Städte mit eigenem Statut / Statutarstädte). Savukārt distrikti apvieno 2093 pašvaldības (Gemeinden). Valstī ~ 8,5 milj.iedz.

Austrijas Republikas karogs ir viens no senākajiem valsts simboliem pasaulē. Saskaņā ar leģendu, kaujas laikā krusta kara laikā 1191. gadā Austrijas Leopolda V baltais krekls bija pilnībā piesātināts ar asinīm. Un, kad hercogs novilkā jostu, uz tās palika balta svītra. Šis krekls kļuva par Leopolda simbolu un nākotnē par Austrijas karogu.

Katrai federālajai zemei ir sava vēlēta likumdošanas vara (landtāgs). Katrai federālajai zemei ir arī sava konstitūcija, kas nedrīkst būt pretrunā ar Austrijas konstitūciju.

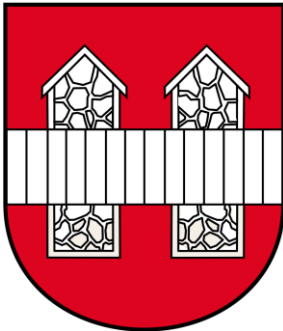


Vēsturiskais Tiroles novada dienvidu daļa kā Dienvidtirole mūsdienās atrodas Itālijas teritorijā, bet Tiroles federālā zeme sastāv no divām atsevišķām daļām, no kurām tās mazākā daļa ap Līencu tiek dēvēta par Austrumtiroli.

Austrija ir kalnaina valsts, kurai nav piekļuves jūrai. Kalni aizņem vairāk nekā 70% teritorijas, un 2/3 atrodas vairāk nekā 500 metru augstumā virs jūras līmeņa. Vairāk nekā pusi valsts teritorijas aizņem meži. Kalnu pakājes klāj lapu koku meži (dižskābardis un ozols), bet kalnos dominē skujkoku meži (egle, egļe, lapegle, ciedrs). Virs ir Alpu pļavas un ledāji. Austrijas augstākā virsotne ir Grosgloknera kalns (3798 m).

Austrieši nopietni uztver formalitātes un etiķeti, viņi ir draudzīgi, diezgan atvērti un ļoti ciena tradīcijas.

Insbruka.



Insbruka ir Tiroles galvaspilsēta, kas pazīstama kā Svētās Romas impērijas galvaspilsēta ar savām vēsturiskajām ēkām, burvīgo vecpilsētu un sporta iespējām. Insbruka atrodas Innupes ielejā, kur krustojas divi nozīmīgi satiksmes maršruti starp Vāciju un Itāliju un starp Vīni un Šveici. Insbrukai izdevies saglabāt vēsturiskās ēkas, padarot to tomēr modernu. Viena no tipiskām pilsētām, kas apvieno gan parasto pilsētas dzīvi, gan slēpošanas kūrortus.

Insbruka rīkoja ziemas olimpiskās spēles 1964., 1976. un 2012. gadā (pirmās Ziemas Jaunatnes Olimpiskās spēles).

Tikšanās un diskusija Izstāžu parkā (Climate fit urban spaces: Visit of Cool-INN)

Markus Pinter, Head of Green Spaces Department; Lisa Stöllnberger, Green Spaces Department

Izstāžu parks izveidots 3 ielu ieskaudas zaļās zonas vietā. Vienā malā dzelzceļš. Ielu malās nebija koku, sastādīja. Parciņā strūklaka, lietus sienu un brīvkrāns. Ūdeni savāc pazemes tvertnēs, ko izmanto augu mitruma nodrošināšanai. Lielajiem kokiem speciāli sagatavots, lai apūdeņojas Parkā pļavveidīgas puķu dobes. Suņiem atļauts uzturēties parkā, cilvēki godprātīgi savāc visu aiz suņiem, bet īsti nepatīk, ka suņi turpat, kur bērni atpūšas. Smakas paliek..

Projekts- eksperiments – par klimata nozīmi pilsētā. Vieta, kur cilvēkiem atgūties, atpūsties no transporta, no ikdienas stresa, vieta, kur smelties enerģiju. Bērni izmanto šo vietu, lai atveldzētos karstajās dienās (piemērs bija redzams- bērnu dārza grupiņas bērni izskraidījās pa strūklaku, ūdens sienu un vēl zem dārznieka laistīšanas iekārtas...)

Projekta mērķis- izmēģināt dažādus variantus, kā ūdeni izmantot vairākkārt; kāds segums labāk kalpo celiņiem, kāds uzsūc ūdeni.

Runā par klimata neitralitātes sasniegšanu ar iedzīvotājiem. No 2022.gada parciņā notiek pasākumi iedzīvotājiem par klimatu. 55 dažādi izglītojoši pasākumi ar vienu nosaukumu Klimata salons. Apmeklētākais salons - “Riteņbraucējs pilsētā”. Velobraucēji bija pieraduši, ka visur un vienmēr priekšroka, tagad jādomā - ko var dot klimatam?

Ieguvumi- cilvēki pievērš uzmanību parku nozīmei pilsētā, šādas sakoptas vietas piesaista citu infrastruktūru- kafejnīcas, veikaliņi, satikšanās vietas. No tīri industriāla rajona, šis tagad pārveidojies par cilvēku atpūtas un tikšanās vietu. Vienu reizi gadā notiek Arku festivāls, kas pulcē ~30 000 cilvēku.

Tikšanās un diskusijas ar pašvaldības speciālistiem Innsbrukas rātsnamā:

Ms. Christine Oppitz-Plöner -City Councillor

Ms. Ursula Schwarzl- City Councillor

Mr. Gerhard Fritz - Member of the municipal council

Mr. Thomas Schultze - Member of the municipal council

Ms. Julia Seidl - Member of the municipal council

Ms. Marcela Duftner - Member of the municipal council

Prezentācijas (pielikumā):

1. BBT tunnel project: Thermal use of drainage water from the mountain

Sophia Neuner, Sustainability Coordinator, IKB Innsbrucker Kommunalbetriebe AG (Innsbruck Municipal Services)

2. „Noamol“- Re-Use network Tyrol

Lukas Bodner; noamol coordinator

Kompānijas dibinātājs Tiroles zemes pašvaldības un atkritumu apsaimniekotāji, arī investīciju fonds. Tīklā pašvaldības, privātie, arī mazie Tiroles ciemi. Atkritumu dalītā vākšana (papīrs, kartons, metāls, bio, plazmasa). Iedzīvotāju izglītošana- nebeidzams process. Mājas lapā visa informācija, redzamas visas vietas. Noamol kaste. Noamol veikals- maina preces pa brīvu, var par lētu naudiņu nopirkt, labdarībai. Savāc no cilvēkiem 65% derīga slietas, 35% nelietojami atkritumi. Līdzīgs koncepts kā HUMANA Rīgā un Smiltēnē.

Jauniešiem modē lietot otrreiz lietojamo apģērbu.

3. Introduction of the city office: climate neutral city

Nadine Winzer, climate neutral city, City of Innsbruck

Innsbruka – klimatneitrāla pilsēta 2040.g., sapnis gan pārāk optimistisks.

Atjaunojamā enerģija, enerģijas taupīšana.

Smart city- kalni, pilsēta, gudra saimniekošana. Kā?- saudzē resursus; lieto ar videi draudzīgām metodēm; paaugstināt dzīves kvalitāti.

Austrijas klimata ministrijas fonda programma (pieejami 2 milj.), vairākas pašvaldības, kam projekts, iemaksā Amazones lietus mežu glābšanas fondā. Insbruka e-5 programmā kā pilotpašvaldība. Datu uzkrāšana no 2014.gada, šobrīd sasniegts e-4 līmenis (vid.64,4%; plānošanā 75%, pašvaldību ēkas 62%, atkritumi 72%, mobilitāte 66%...). pilsētai ir klimatneitralitātes administrācija, komandā 5 cilvēki.

Klimata pārmaiņu stratēģija - definētas 13 jomas, 15 aktivitātes. Klimata analīze Insbrukā no 2020.gada.

Citi paralēli projekti par šo tēmu. Jauns skvēra projekts COOLYMP. Dažādu materiālu piemērošanas analīze, transporta pārstrukturizācija, pasīvās mājas, apkure- kā nākotnē nodrošināt? Daudz vēsturisko ēku, kas lielas problēmas rada.. Transporta vērtēšana- atšķirīgi rādītāji ziemā/vasarā. Mobilitātes biļete. Pēc aptaujas 27% ikdienā lieto *autobuss+ velosipēds+ kājām*.

Pašvaldību dienas “Lokāls. Reģionāls. Eiropaiskais. Pašvaldības Eiropas sirdī.”

Pašvaldību asociācijas prezidents **Alfrēds Rīdls** Insbrukas izstāžu zālē atklāja 69. Austrijas pašvaldību dienas un pašvaldību gadatirgu kopā ar Tiroles gubernatoru Antonu Metlu, valsts sekretāru Florianu Turski, Insbrukas mēru Georgu Villi un Tiroles pašvaldību asociācijas prezidentu Ernstu Šopfu. Abās dienās piedalījās **vairāk nekā 2000 pašvaldību pārstāvju**. Mērķis pasākumam- iegūt informāciju un idejas savam darbam pašvaldībās un pārrunāt aktuālos vietējās politikas jautājumus. 69. Austrijas Pašvaldību dienu organizē Austrijas Pašvaldību asociācija kopā ar Tiroles pašvaldību asociāciju. Pašvaldības izdevniecība organizē pašvaldības gadatirgu, kurā piedalās aptuveni **240 izstādes dalībnieki**, kuri pašvaldības iepazīstina ar daudziem jauninājumiem. Pašvaldību dienās lepojas ar tradicionālo- centrā Eiropas reģions "Tirole-South Tirole-Trentino" (kultūra un kulinārija). Otrās dienas pasākumu atklāj Tiroles Kaiserjäger (Imperatora strēlnieki) kopa Grinzen, federālā mūzikas grupa Grinzens (tirolieši tradicionālajos tērpos ar tradicionālo parādi, Prezidenta uzrunu, pieņem parādi un defilē).

Uzrunas. Tiroles gubernators Antons Metls - "trīs deputātu parlaments" (vietējie, reģions un valsts) nesen pieņēma vadošo priekšlikumu par mobilitāti un satiksmes sastrēgumiem.

Valsts sekretārs Florian Turskis- digitalizācija ir pašvaldību priekšrocība, jo tas nozīmē arī to, ka lauku apvidu pašvaldības atkal kļūst nozīmīgākas. Valsts sekretārs skaidro, ka pašvaldībām tiks palielināts *platjoslas miljards* un tuvākā gada laikā tiks piedāvāti 3500 digitālo prasmju semināri.

Insbrukas mērs Georgs Villi izceļ savas pilsētas četras sadarbības pamatlīnijas ("kājas") pašvaldību sadarbības virzienā. Uzmanības centrā ir ciešā sadarbība "Euregio", Brennera bāzes tuneļa celtniecība, kas pēc dažiem gadiem Bozenu un Insbruku vēl vairāk satuvinās, sadarbība ar partnerpilsētām Eiropā un Insbrukas kā universitātes pilsētas loma.

Pašvaldību asociācijas prezidents, mērs Alfrēds Rīdls- federālo un štatu valdību pārstāvju aktīvā līdzdalība ir spēcīga atzinības zīme par pašvaldību darbu. Republikas vadītājiem rodas labs iespaids par kopienām svarīgo. Nākamo dienu uzmanības centrā ir kopīga apmaiņa par dažādām tēmām, piemēram, fiskālā izlīdzināšana, telpiskā plānošana, Eiropa, kvalificētu darbinieku trūkums un tā tālāk.

Tiroles kopienu asociācijas prezidents, mērs Ernsts Šopfs - kopienas ir atbildīgas par visu cilvēku dzīves ciklu – no pamatizglītības līdz skolām un aprūpei.

Pašvaldību dienās piedalījās Austrijas Federatīvās Republikas augstākās amatpersonas: federālais **prezidents** Aleksandrs Van der Bellens, **Nacionālās padomes prezidents** Volfgangs Sobotka, federālais **kanclers** Karls Nehammers, Federālās **ministres** Karolīna Edstadlere un Sūzena Rāba, federālie **ministri** Magnuss Brunnars, Gerhards Kārners un Norberts Totšnigs, **valsts sekretāri** Klaudija Plakolma un Florians Turskis un **provinču gubernatori** Antons Matls (Tirole), Arno Komaptšers (Dienvidtirole) un Mauricio Fugati (Trentīno Fugati) .



Federālās direktoru padomes sanāksmē 69. Austrijas pašvaldību dienā Insbrukā Austrijas Pašvaldību asociācijas augstākā institūcija pieņēma starppartiju rezolūciju. **Ar rezolūciju "Finanšu izlīdzināšana no 2024.gada: stiprināt pašvaldību struktūras un finanses"** pašvaldību apvienība vēlas nodrošināt visu pašvaldību finanšu ietvaru. Pašvaldības – un arī federālās zemes – ietekmē liela izdevumu dinamika daudzās jomās, piemēram, bērnudārzos, skolās, veselības, aprūpes un sociālajā sektorā.

Lai pašvaldības turpmākajos gados spētu tikt galā ar daudzajiem finanšu izaicinājumiem, federālā izpildvara cita starpā aicina būtiski palielināt pašvaldību daļu ieņēmumu daļā no pašreizējiem 11,849 procentiem līdz 14,55 procenti. Turklāt līdz 150 miljoniem eiro paredzēts palielināt struktūrfondu finansiāli vājo kopienu atbalstam. Strukturālie pasākumi veselības un aprūpes nozarē ir tikpat pieprasīti kā būtisks aprūpes fonda palielinājums. Skolu sektorā kopienas sagaida kompetenču nošķiršanu. Pašvaldības paredzēts atbrīvot no pienākuma nodrošināt pedagoģisko personālu visas dienas skolās. Arī nodarbību digitalizācijas izmaksas pilnībā jāsedz federālajai valdībai. Beidzot vajadzētu reformēt arī novecojušo skolu medicīnas sistēmu, kam Pašvaldību asociācija pirms gadiem prezentēja modeli. Bērnudārzu teritorijā pašvaldībām vajadzētu būt arī finanšu līdzekļiem, lai tās varētu izpildīt daudzās federālo un štatu valdību specifikācijas un prasības. Tēma, ko pašvaldības un pilsētas ir prasījušas gadiem ilgi, tagad ir jāsteno līdz 2024. gada beigām: īpašuma nodokļa reforma.



Pašvaldību dienu otrajā dienā programmā bija galvenā **pašvaldību politiskā konference**, kurā piedalījās arī valsts un zemes augstākās amatpersonas. Vairāk nekā 2000 sanākušo kopienu pārstāvju priekšā visi uzsvēra kopienu nozīmi Austrijai, ko nevajadzētu novērtēt par zemu.

Valsts prezidents Aleksandrs van der Bellens pateicas mēriem un pašvaldību pārstāvjiem par ikdienas darbu - Pašvaldībās mēri saskaras ar sev personīgi pazīstamo cilvēku bažām un vēlmēm. Jums ir jāiztur spiediens, jāpieņem daudzi lēmumi, kas kalpo kopējam labumam, bet dažus neiepriecina. Ne velti uzticība vietējiem vadītājiem ir liela, jo tā ir grūti izcīnīta. Cenu kāpuma dēļ cilvēku vajadzības un bažas pieaug. Lielākas izmaksas skar arī pašvaldības. **"Pašvaldības ir viņu lauži pret nabadzību,"** sacīja federālais prezidents, kurš savas runas beigās uzsvēra, ka **"pašvaldību zināšanas un pieredze virza visu Austriju, jo mazākā vienība ir arī mūsu lielākais skolotājs."**

Kanclers Kārlis Nehammers norādīja arī uz **augsto uzticības līmeni pašvaldībām** un Austrijas Pašvaldību asociācijai. Federālā valdība visvairāk uzticas mēriem. Viņš arī pateicās pašvaldībām par solidaritāti, palīdzot Ukrainai un Ukrainas pārvietotajām personām, no kurām vairāk nekā 90 000 uzņēma pašvaldības. **"Katrā ziņā Austrija ir Ukrainas pusē. Šī palīdzība parāda, cik spēcīga var būt uz solidaritāti balstīta sabiedrība,"** sacīja Nehammers. Nenoteiktības laikā, kad Eiropā notiek karš, vienmēr ir spēki, kas cenšas gūt labumu no bailēm. Šeit mums ir vajadzīgi cilvēki, kuri ir **aizsargājoši, ar stabilu vērtību bruņām un novērš bailes, esot blakus, uzklusot un palīdzot.** Pat ja krīze ir tik liela, cik tā ir, šī valsts, cilvēki ir sevi pierādījuši, ir jāmeklē jauni risinājumi, jo laiki ir mainījušies. Vecie jēdzieni nevar atrisināt mūsdienu problēmas. Mums kā politiķiem ir pienākums uzlabot cilvēku dzīvi. Sabiedrības pārstāvji ir garantis, ka krīzes mūs nesatricinās.

Nacionālās padomes prezidents Volfgangs Sobotka savā runā par uzticēšanos politikai kopumā - Daudzo krīžu rezultātā ir kritusies uzticība partijām, partiju pārstāvjiem un parlamentam. Taču joprojām **liela uzticēšanās pašvaldībām, jo mēri dzīvo tuvu iedzīvotājiem. Un tas ir svarīgs demokrātijas stabilizējošais faktors!** Jebkurā gadījumā pie demokrātijas ir jāstrādā katru dienu. Izaicinošās tendences visā Eiropā palielina spiedienu uz demokrātiju. Darbs ar mākslīgo intelektu ir saistīts arī ar uzticēšanos.

Pašvaldību asociācijas prezidents Alfrēds Rīdls kā 69. Austrijas pašvaldību dienas vadītājs uzsver, ka augstāko politiku, tostarp valsts galvas, klātbūtne Insbrukā uzsver pašvaldību lielo nozīmi. Viņi rada mājvietu tautiešiem. Liela nozīme ir arī brīvprātīgajam darbam. Biedrības nedrīkst smakt birokrātijā un būt pārņemtas ar atbildības jautājumiem. Ņemot vērā notiekošās sarunas par finanšu izlīdzināšanu - Pašvaldībām ir nepieciešams vairāk naudas. Austrijas Pašvaldību asociācijas federālā valde vakar paziņoja, ka pieņēma rezolūciju. Runājot par reģionālo plānošanu, ir nepieciešami ticami skaitļi. Rīdls ir pārliecināts, ka ļoti svarīgo zemes stratēģiju joprojām var atrisināt.

Finanšu un finanšu izlīdzināšanas tēma tika aplūkota visās dienas runās. **Finanšu ministra** Magnusa Brunnera runa līdzīgi, kā pie mums- Dažreiz mēram un finanšu ministram ir vienādi uzdevumi: izskaidrot cilvēkiem, ka kaut kas nedarbojas. Jebkurā gadījumā pēdējo gadu lielākie izaicinājumi ir veiksmīgi pārvarēti. Piemēram, Austrijā pērn bija piecu procentu pieaugums. Šobrīd notiek sarunas par nākamo **finanšu izlīdzināšanu** un līdz ar to arī turpmāko nodokļu naudas sadali. Taču mēs nerunājam tikai par “*vairāk naudas*”. Mēs arī apspriežam skaidru uzdevumu sadali, dalītu atbildību un izmērāmus kritērijus, Austrija vienmēr bija spēcīga, kad atbildīgie apsēžas pie galda un darbojas kopā. “Esmu pārliecināts, ka tad, kad sarunas kļūs karstas, visiem finanšu izlīdzināšanas partneriem būs prātā ne tikai savas, bet arī savu partneru intereses. Galu galā labs risinājums, kas balstīts uz partnerību, būs **nodokļu maksātāju interesēs**,” uzsvēra finanšu ministrs.

Iekšlietu ministrs Gerhards Kārners, kuram kā bijušajam mēram un Pašvaldību asociācijas Federālās direktoru padomes loceklim jau ir zināma pašvaldību dienu pieredze, ziņo par aktuālām ar sabiedrību saistītām tēmām no sava departamenta, piemēram, **vēlēšanu likuma reformu** vai digitalizāciju. “Izmainot vēlēšanu likumu, mēs esam atcēluši sestdienu kā referendumu reģistrācijas periodu - tas ir liels atvieglojums kopienām,” saka Gerhards Kārners. “**Digitalizācija** ir mainījusi mūsu dzīvi uz visiem laikiem. Protams, pastāv arī briesmas, kas saistītas ar daudzām iespējām, ko sniedz digitalizācija. Policija ir uzticams sadarbības partneris kopienām **kiberdrošības jautājumos**,” sacīja iekšlietu ministrs.

Zemkopības un reģionu ministrs Norberts Totšnigs uzrunāja par **augšnes stratēģiju** - īstenošanai ir vajadzīgas pašvaldības un federālās zemes. Vietvaras ir vajadzīgas arī atjaunojamai enerģijai, mājokļiem, biznesa attīstībai, un arī meklējot risinājumus efektīvai iekšējai attīstībai. Viņš arī ziņoja par LEADER un INTERREG finansējuma programmām, no kurām reģioni un pašvaldības var savākt lielu finansējumu atbalstam.

Valsts sekretārs Florians Turskis runāja par **digitālo pārveidi**, kas lauku apvidiem sniedz vienlīdzīgākas iespējas. Digitālā infrastruktūra ir daļa no sabiedriskā pakalpojuma. Līdz 2030. gadam visur vajadzētu būt jaudīgam internetam. Pērn **platjoslas paplašināšanā** investēti 900 miljoni eiro. Šogad ir vēl viens izaicinājums - likvidēt baltos plankumus platjoslas pārklājumā. Runājot par **mākslīgo intelektu**, valsts uzdevums - norādīt uz izaicinājumiem un vienlaikus kļūdēt bailes.

Sieviešu un ģimenes lietu ministre Susanne Raab pateicās kopienām par viņu pakalpojumiem ģimenēm. Viņas vīzija ir “padarīt Austriju par *ģimenes valsti* numur 1”. Vēlas, lai katra ģimene varētu izvēlēties sev vēlamu dzīves veidu. Kopienas rada bērniem draudzīgu vidi, uzsver kopienu līdzšinējo apņemšanos organizēt bērnu aprūpi. Ģimenei draudzīga kopiena – konkursa noslēgums, apbalvošana. Tagad valstī ir vairāk nekā **600 ģimenei draudzīgu kopienu**.

Tiroles gubernators Antons Metls savā runā skaidro, kāpēc kopienas ir tik svarīgas sabiedrībai. Viņš pats bija Galturas mērs 29 gadus un divus mēnešus un tāpēc no savas pieredzes zina pašvaldību

rūpes un bažas. Kopiena ir īpaši svarīga krīzes laikā, jo ir svarīgi iesaistīt visas iedzīvotāju daļas. Austrijas pašvaldību asociācija ir viena no lielākajām federālās zemes līderēm, kas pārstāv 70 procentus iedzīvotāju. Federālās zemes un pašvaldību asociācijas ir pozicionējušas sevi finanšu izlīdzināšanas jomā. Ikvienam ir kopīga atbildība par kopējo attēlu. Runa ir par pilsoņu naudu un nodokļu naudu, un mums tagad ir pareizi jāpārdala šī nauda!

Dienvidtiroles gubernators Arno Kompatšers pateicas federālajai valdībai, Tiroles štatam un pašvaldībām par atbalstu visos jautājumos par viņa federālās zemes autonomiju. Kopienas ar saviem pakalpojumiem pavada pilsoņus “no šūpuļa līdz kapam”. Tām ir arī svarīga loma klimata pārmaiņu apkarošanas pasākumu īstenošanā. Lielākā daļa pasākumu notiek pašvaldību līmenī. Ir skaidrs, ka **"Eiropu var veidot tikai no apakšas, no apakšas uz augšu!"**

Insbrukas provinces galvaspilsētas mērs Georgs Villi savā runā uzsvēra pašvaldību nozīmi: “Pašvaldībās tu esi iedzīvotāju pulsā. Jūs varat sajukt, kad jūsu pulss iet uz augšu vai uz leju. **Lēmumus pašās pašvaldībās tieši izjūt vietējie iedzīvotāji.** Tāpēc kopienas ir svarīgi seismogrāfi cilvēku noskaņojumam. Pamanām arī neizlēmības, piemēram, īres bremžu trūkumu.” Vilis aicina savus domubiedrus mērus cieši sadarboties un mācīties no citu piemēriem. Viņš aicina finanšu ministru Magnusu Brunneru parādīt “lielu sirdi”, nodrošinot pašvaldībām finanšu resursus.

Pilsētu asociācijas ģenerālsēkretārs Tomass Veningers piebilst, ka finanšu izlīdzināšanas jautājumā starp Pašvaldību asociāciju un Pilsētu asociāciju nav nekāda *papīra*. Viņam kopienas diena ir arī kā "komunālā pašpalīdzības grupa", kurā kopienas un pilsētas runā par savām problēmām. Daudzās atbildības jomas rada lielus izaicinājumus kopienām, piemēram, pamatizglītība, izglītība un sociālās lietas. Vēl viens jautājums ir klimata pārmaiņu pārvaldība un satiksmes maiņa. Teritorijas plānošanas konferences virzienā ģenerālsēkretārs saka, ka joprojām trūkst precizējuma, ko detalizēti nozīmē *zemes taupīšana*. Federālās vides aģentūras uzdevums ir iesniegt atbilstošas metodes. Piemēram, zeme būs jāizmanto sabiedriskā transporta paplašināšanai.

Abās dienās notika vairākas **lekcijas, diskusijas un sarunas izstādē:**

- Digitālā pārveidošana- atrašanās vietas faktors

ROBOTISKA PROCESU AUTOMĀCIJA (RPA) - enerģisks atbalsts visai komandai!

Efektivitātes un veiktspējas palielināšana, vienlaikus palielinot darbinieku apmierinātību...Post Business Solutions padara to iespējamu ar RPA: robotu procesu automatizācija atslogo speciālistus un pārņem atkārtotus uzdevumus visu diennakti. Starp citu, Robs — mūsu uzticamais programmatūras robots, kurš nodrošina mūsu vienības lielāku efektivitāti — uzskata, ka tas ir lieliski! RPA attiecas uz programmatūras robotu izmantošanu, piemēram, *Rob the Bot*, kas automatizē atkārtotus un uz noteikumiem balstītus biznesa procesus un tādējādi laimīgi pārņem nogurdinošus uzdevumus. Izmantojot tā sauktos *botus*, var deleģēt tādus darbus kā datu apstrāde, rēķinu izrakstīšana, klientu atbalsts un citi, dodot darbiniekiem laiku un enerģiju svarīgākiem uzdevumiem.

- **UNIQA – sabiedrības apdrošināšana**

Kā viens no lielākajiem pašvaldību apdrošinātājiem Austrijā UNIQA piedāvā pašvaldībai pielāgotus apdrošināšanas risinājumus. UNIQA ir gadu desmitiem ilga pieredze kopienu apdrošināšanā visās jomās — no ēkām līdz tiesiskajai aizsardzībai —, kā arī piedāvā dažus papildu pakalpojumus, piemēram, advokāta PLUS pakalpojumu un bezmaksas brīdinājumu par vētru.

- **HYPO NOE** piedāvā plašas **finansēšanas iespējas** pašvaldībām visā Austrijā. Banka atbalsta savus klientus ar kredītfinansējumu visos klasiskajos veidos, kā arī ar individuāli izstrādātiem risinājumiem publiskajai infrastruktūrai. Produktu klāstā ietilpst vienreizējie naudas

aizdevumi, skaidras naudas avansi, parādzīmju aizdevumi, maksājumu darījumu pakalpojumi un naudas apvienošana. HYPO NOE ir biznesa attiecības ar aptuveni katru trešo pašvaldību Austrijā. Papildus daudziem finansēšanas projektiem Lejasaustrijā un Vīnē, HYPO NOE finansēja Seiersberg-Pirka biroja ēkas celtniecību Štīrijā un skolas pilsētiņas atjaunošanu un paplašināšanu Hittisau, Forarlbergā. Skolas pilsētiņas projekts Hittisau tika īstenots ar klasisku pašvaldības aizdevumu 15 miljonu eiro apmērā ar termiņu 15 gadi, savukārt HYPO NOE Zīersbergā-Pirkā darbojās kā konsorcijs, kas pieteica vietējo būvniecības uzņēmumu oficiālās ēkas celtniecībai un vienojās finansēt projektu. Šāda konkursa konsorcijs priekšrocība pašvaldībām ir tāda, ka ir nepieciešama tikai viena piešķiršanas procedūra, jo finansējums un būvdarbi tiek piešķirti vienā paketē. Turklāt pretendents konsorcijs garantē būvniecības izmaksu un termiņu ievērošanu.

- **Aprites ekonomikas jautājumi.** Iekārtas un tehnoloģijas, kas darbojas videi draudzīgi. Piemēram, **MACS tehnoloģija** apvieno mehānisko griešanu ar termisko sterilizāciju kontrolētā vakuuma blīvējumā. Lai koncentrētos uz ilgtspējību, netiek izmantotas ķīmikālijas. Augstākās klases mašīnbūve un īss apstrādes laiks garantē maksimālu uzticamību un ilgu kalpošanas laiku. MACS integrē viedo programmatūru un darbojas ar zemām ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksām. MACS autoklāvi darbojas ļoti efektīvi un ekonomiski. MACS nodrošina visuzticamāko un ilgtspējīgāko tehnoloģiju bīstamo atkritumu pārvēršanai parastos un drošos atkritumos. Turklāt oglekļa neitralitāte ir priekšrocība. MACS autoklāvi darbojas 100% bez emisijām. Medicīnas cieto un šķidro atkritumu, kā arī pārtikas atkritumu reģenerācija (paši teica- pārstrāde) mazos apjomos.



Parkster - autostāvvietas, izmantojot lietotni ar digitālo stāvvietas biļeti. Izmantojot bezmaksas lietotni, var iegādāties stāvvietas biļetes tieši ar viedtālruni un ērti norēķināties bez skaidras naudas. Plāns vienotai sistēmai Eiropā. Pašlaik darbojas Vācijā, Zviedrijā, Anglijā, Austrijā u.c. Ar Parkster var novietot automašīnu tūkstošiem stāvvietās vairāk nekā 750 pilsētās Vācijā un Austrijā. Un katru nedēļu tiek pievienotas jaunas vietas.

Tramvaju u.c.sabiedriskā **transporta pieturvietas** ar paškontrolētu augu laistīšanas sistēmu (zaļie jumti); **koka būves** un dārzu, parku **aprīkojums** (saliekamie kioski, tilti, pontoni, krēsli, soli, sienu paneļi, bērnu rotaļu laukumi u.c.)

Plastmasas pārstrāde jaunos materiālos (soli, galdi, kastes utml.). olastmasas puķu kastes, augstās dobes, piemēram, iestrādā dekoratīvās koka kastēs (ilglaicīgums)



Veselīgs dzīves veids- gan miesai, gan garam! Vingrošanas rīki, projekti senioriem – sportiskas aktivitātes ar prāta treniņiem.

Dārzu, parku, ielu **tehnika un aprīkojums**.

Digitalizācija, robotizācija, mākslīgais intelekts.

Daudz citi piedāvājumi.



Austrijas Pašvaldību asociācijas kontakti:

Löwelstraße 6, 1010 Vīne

E-pasts: office@gemeindebund.gv.at

Redakcijas darbinieki

redaktion@gemeindebund.gv.at

Lihtenšteina, caurbraucot uz Insbruku.

Lihtenšteinas Firstiste (vācu: Fürstentum Liechtenstein) ir pundurvalsts Centrāleiropā. Lihtenšteinas teritorija ir **ap 160 km2** un tās iedzīvotāju skaits **ap 35 000**. Valsts nosaukums cēlies no valdošās Lihtenšteinu dinastijas vārda.

Galvaspilsēta ir Vaduca; lielākā pilsēta — Šāna. Lihtenšteina robežojas ar Austriju austrumos un Šveici rietumos un šīs divas valstis pilnībā ieskauj tās teritoriju. Valsts iekārta ir konstitucionālā monarhija. Saskaņā ar CIP Pasaules faktu grāmatu **Lihtenšteinā ir augstākais pasaulē iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju.**

Lihtenšteina ir mazākā, bet bagātākā vācvalodīgā valsts pasaulē un vienīgā Alpu valsts, kuras teritorija pilnībā atrodas Alpos. Tā ir vienīgā vācvalodīgā valsts, kam nav kopīgas robežas ar Vāciju. **Administratīvi Lihtenšteina ir sadalīta 11 pašvaldībās.** Lielāko daļu Lihtenšteinas teritorijas aizņem kalni. Ainavai raksturīgi **lauksaimnieciski** apstrādāti lauki un nelielas zemnieku saimniecības gan valsts ziemeļos (Unterland — 'zemā zeme'), gan dienvidos (Oberland — 'augstā zeme'). **Valstī ir daudz banku, kas atrodas galvaspilsētā Vaducā, zemo nodokļu likmju dēļ Lihtenšteinu uzskata par "nodokļu paradīzi".** Lihtenšteina ir Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekle un ietilpst Eiropas Ekonomiskajā zonā, taču nav Eiropas Savienībā.

Reinas līdzenums vienmēr ir bijis apdzīvoto vietu centrs. Gadsimtiem ilgi ieleju aizņēma divas neatkarīgas Svētās Romas impērijas valstis **Vaduca un Šellenberga.**

1719. gada 15. augustā izveidojās Lihtenšteinas firsta valsts, kas Napoleona karu laikā pievienojās vācu Reinas Savienībai (1808—1815), pēc tam Vācu Savienībai (1815—1866).

1866. gada 14. februārī Lihtenšteina kļuva par neatkarīgu valsti. 1924. gadā tā izveidoja kopēju monetāro un muitas ūniju ar Šveices Konfederāciju, arī **mūsdienās Lihtenšteinas intereses ārzemēs pārstāv Šveice.**

Reinas ieleja uz robežas starp Lihtenšteinu un Šveici.

Lihtenšteina atrodas Alpos, Reinas augšteces apkaimē. Austrumos tā robežojas ar Austriju, bet rietumos ar Šveici. Valsts teritorija ir nedaudz izstiepusies ziemeļu-dienvidu virzienā un tās garums ir 24 km. Valsts pašos dienvidos atrodas Lihtenšteinas augstākā virsotne — Graušpice (2 599 m). Zemākā vieta atrodas 429 m augstumā Reinas krastā valsts ziemeļos. Lielākās valsts upes ir Reina, kas kalpo kā robeža starp Lihtenšteinu un Šveici, kā arī Zamina.

Meži klāj 25% no teritorijas, kalnu ganības un pļavas 43%, aramzeme 25%. Mežos dzīvo brieži, lapsas, bebri, caunas.

Audzē kartupeļus, dārzeņus, kviešus, miežus..

Lihtenšteinā dzīvo 35,8 tūkstoši iedzīvotāju un apdzīvojuma blīvums ir visai liels — ap 220 cilv./km². Vidējais dzīves ilgums ir 79,68 gadi (76,1 vīriešiem un 83,28 sievietēm).

Apmēram divas trešdaļas iedzīvotāju ir dzimuši Lihtenšteinā (65,8%), piektā daļa (20,1%) nāk no citām vācvalodīgajām valstīm (10,8% no Šveices, 5,9% no Austrijas un 3,4% no Vācijas). Pārējie iedzīvotāji nāk no Itālijas un bijušās Dienvidslāvijas (3,3%), no Turcijas (2,6%) un citām valstīm (4,8%).

Lai arī oficiālā valoda ir vācu valoda, vairums iedzīvotāju runā **alemāņu dialektā,** kas būtiski atšķiras no standarta vācu valodas, bet ir radniecīgs dialektiem, ko runā kaimiņu reģionos.

Saskaņā ar 2000. gada tautas skaitīšanu, 87,9% iedzīvotāju ir kristieši, no kuriem 78,4% pieder pie Romas **katoļu** ticības un ap 8% ir protestanti.

Valsts pārvalde

Valsts galva ir **princis Hans Ādams II,** valdību vada premjerministrs, likumdevēja varu realizē princis un landtāgs (25 deputāti).

Administratīvais iedalījums

Lihtenšteinu veido divas vēsturiski izveidojušās administratīvās daļas: Oberlande (Augšlihtenšteina) ar centru **Vaducas pilsētā** un Unterlenda (Lejaslihtenšteina) ar centru **Šellenbergas pilsētā.**

Lihtenšteinas Firstiste ir sadalīta **11 pašvaldībās (komūnās).** Rajoni sastāv no diviem vai viena ciemata. Valstī nav īstu pilsētu. Piecas komūnas atrodas Lejaslihtenšteinas vēlēšanu apgabalā, pārējās sešas pieder Augštenšteina.

Galvenie tirdzniecības partneri ir Šveice un Francija. Saimniecībā kopš 1960. gadiem ir **attīstīta rūpniecība.** Ražo mākslīgos zobus, vīnu, suvenīrus. Svarīgs ienākumu avots ir pastmarkas. Izplatīts tūrisms un kultūrsaimniecības.

Lihtenšteina ir viena no valstīm ar visaugstāko labklājību, tajā ir tikai **1,5% bezdarbs,** augstākais iekšzemes kopprodukts pasaulē uz 1 cilvēku. Tā ir ne tikai ieskauda ar citām valstīm tā, ka tai nav pieejas jūrai, bet ir arī tā saucamā *double-landlocked* valsts, kuru ieskauj tikai tādas valstis, kurām arī nav pieejas jūrai. Izrādās, ka Lihtenšteina **ir viena no tūristu vismazāk apmeklētajām valstīm pasaulē** – ap 55 000 gadā (salīdzinājumā Latvijai ap 1,5 miljoni)! Vairums iemaldās tikai

uz dažām stundām, un arī tikai tāpēc, lai **tūristu centrā saņemtu zīmogu**. Lihtenšteinai nav pasu kontroles uz robežas, taču tūristu centrā, samaksājot 3 frankus, var saņemt Lihtenšteinai firsistes zīmoga nospiedumu. Daudz vīna dārzu-ideāli apstākļi. 1500 saulainas stundas gadā, pareizā augsne. Kopā te darbojas vairāk kā 100 vīna audzētāju, pucējot dārzus turpat starp savām privātmājām.

Diplomātiskās attiecības ar Latviju

Latvijas intereses Lihtenšteinā pārstāv Latvijas vēstniecība Austrijā. Lihtenšteinai intereses Latvijā pārstāv Šveices vēstniecība Rīgā, jo kopš 1991. gada 24. oktobra Šveice ir uzņēmusies pārstāvēt Lihtenšteinai intereses tajās valstīs, kurās tai nav savas pārstāvniecības.



Vaduca - Lihtenšteinai Firsistes galvaspilsēta (vācu valodā "Vaduz") ~5300 iedzīvotāju.

Vaducas pils atrodas kalna nogāzē 120 metrus virs Vaducas. Tas ir galvaspilsētas simbols, un to var redzēt no tālienes. Domājams, ka pils kā cietoksnis celts jau 12. gadsimtā, pirms dzīvojamo telpu pievienošanas 1287. gadā. Vaducas pils pirmo reizi minēta 1322. gada dokumentos.

1712. gadā pils nonāca Prinču ģimenes īpašumā, un rietumu spārns kalpoja par ģimenes oficiālo rezidenci līdz 1732. gadam. Taču pēc tam ēka kļuva arvien noplicinātāka un nolietojās, pirms tā tika pārbūvēta un atjaunota no 1905. līdz 1912. gadam.

Prinča Franča Jozefa II vadībā pils tika paplašināta un atkal piemērota dzīvošanai. 1939. gadā princis pārcēlās uz dzīvi kopā ar ģimeni un pieņēma Vaducas pili par savu oficiālo dzīvesvietu. Pils nav atvērta publikai, var apskatīt pils dārzus, apkārtni. Šajā reizē arī tas izpalika, jo pilī nopietni remontdarbi.

Sagatavoja LPS padomniece S.Sproģe.